
Årsrapport LMU ved NTNU 2012

Til: Styret

Kopi til: Ephorte 2012/2821

Fra: Læringsmiljøutvalget

1: Læringsmiljøutvalgets sammensetning.

NTNUs læringsmiljøutvalg (LMU) er sammensatt av fire representanter fra studentsiden og fire representanter fra arbeidstakersiden. Studentene blir valgt inn for 1 år av Studenttinget (STi), og inkluderer læringsmiljøansvarlig i arbeidsutvalget for STi. Ansatte oppnevnes av Rektor for 2 år, og besto i perioden 01.01.12 - 31.12.13 av prorektor for utdanning og læringskvalitet, studiedirektør, prodekan for studier ved et fakultet, og en representant for Driftsavdelingen. I tillegg har utvalget faste observatører fra SiT Velferd (Studentsamskipnaden i Trondheim), HMS-avdelingen, Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse, administrativ ledelse på et fakultet og Universitetsbiblioteket.

Ansattsidene hadde ledervervet i LMU 2012, ved prorektor for utdanning og læringskvalitet Berit Kjeldstad.

2: LMUs mandat og virkeområde

Studenter er ikke dekket av arbeidsmiljøloven på andre områder enn i laboratorier, verksteder og i feltarbeid. Studenters arbeidsmiljø er i stedet dekket av læringsmiljøparagrafen i universitets- og høyskoleloven. Læringsmiljøutvalget er et samarbeidsorgan der studentene og institusjonen har like mange medlemmer, tilsvarende arbeidsmiljøutvalget. Utvalget har en rekke oppgaver gitt gjennom universitets- og høyskolelovens § 4.3. Som en spesifisering av disse har styret ved NTNU vedtatt et mandat for LMU, og LMU har i tillegg selv satt noen prinsipper for sitt arbeid.

2.1 Mandat for LMU ved NTNU

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et rådgivende organ for NTNUs styre og ledelse. LMU skal i samarbeid med ledelsen bidra til at universitetet utvikler et godt studiemiljø, bedre studentvelferd og et forsvarlig arbeidsmiljø for studentene. Rene "undervisningsfaglige" forhold faller utenfor utvalgets

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Sekretær
7491 Trondheim	E-post: cecilie.baar@ntnu.no	Gamle kjemi Studentservice Gløshaugen	+ 47 73 59 52 00 Telefaks + 47 73 59 79 99	Cecilie Baar Telefon: 99 63 08 50

virkeområde.

Som rådgivende utvalg for styre og ledelse har LMU ingen instruksjonsrett. Utvalget skal:

- a. ha forslags- og uttalerett i saker som gjelder studentenes læringsmiljø
- b. delta i planlegging av tiltak vedrørende læringsmiljø
- c. nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø
- d. avgi årlig rapport til styret om NTNUs arbeid med læringsmiljø

2.2 Prinsipper for ansvarsdelingen vedrørende læringsmiljøet ved NTNU.

Institusjonen har et overordnet ansvar for "studentenes helhetlige læringsmiljø", dvs. alle faktorer som kan påvirke studentene i en studiesituasjon, både faglig, sosialt og velferdsmessig. UH-loven presiseres det at dette ansvaret er tillagt styret (§ 4.3).

- Styrets ansvar og myndighet er i det daglige delegert til den faglige og administrative linjen.
- Læringsmiljøutvalget (LMU) vil som rådgivende organ for styret fungere som en viktig informasjonskilde og som en pådriver i NTNUs samlede arbeid med forbedring av studentenes læringsmiljø. LMU rapporterer til Styret ved Rektor.
- Rådet for studenter med funksjonsnedsettelse (RFSF) ble fra 1. januar 2009 et underutvalg av LMU med spesielt ansvar for oppfølging av ordninger og tiltak for studenter med funksjonsnedsettelse ved NTNU. RFSF rapporterer til LMU.

3: LMUs rolle

LMUs rolle er blant annet å bidra til fokus på læringsmiljøarbeid, og se til at læringsmiljøaspektet blir ivarettatt i det ordinære arbeidet ved NTNU. Rapporteringen om kvalitet i utdanningen fra fakultetene til Rektor ivaretar i dag rapportering på læringsmiljø, og LMU skal bidra til å påpeke oppfølgingsbehov, ansvar og prioriteringer. LMU skal ut fra informasjon, blant annet fra kvalitetsrapporteringen, gi råd til Rektor og bidra til fokus og handling på området.

4: Hovedsaker LMU 2012

LMU avholdt 5 møter i 2012. Hovedsaker var følgende:

- **Oppfølging av NTNUs læringsmiljøundersøkelse 2012**

LMU mener følgende punkter bør prioriteres i oppfølging av læringsmiljøundersøkelsen ved NTNU 2012:

- **Læringsutbytte**

Læringsmiljøundersøkelsen 2012 viser at 16 % av NTNU-studentene opplever at de lærer lite av forelesningene, og 14 % at de lærer lite av gruppearbeid i regi av studiestedet. LMU mener at det bør fokuseres på relevans- og undervisningskvalitet.

- Relevans i undervisningen er en viktig faktor for studentenes totale opplevelse av læringsmiljøet, motivasjon for studiene og dermed at de lykkes i å oppnå læringsutbytte. LMU råder rektor til å utvikle og implementere tiltak som bidrar til å styrke studentenes opplevelse av relevans i de enkelte emnene og i studiet som helhet, både for studenten selv og for deres framtidige arbeid.
- NTNU skal gi undervisning av høy pedagogisk kvalitet. Dette forutsetter at underviserne har pedagogisk kompetanse. LMU råder rektor til å utarbeide tiltak for å redusere bruken av ufaglærte undervisere; alle som underviser bør innen tre år ha formell pedagogisk kompetanse på et nivå tilpasset omfang og ansvar.
- Studentens læring er avhengig av gode tilbakemeldinger som gir retning og motiverer. Studenten skal i tråd med kravene i Kvalitetsreformen ha hyppig tilbakemelding på læringsarbeidet, men vi ser at mange studenter ikke får tilbakemelding før på eksamen¹. LMU råder rektor til å innskjerpe at det i alle emner underveis skal gis konstruktive tilbakemeldinger til hver enkelt student. Dette i tråd med kravene i Kvalitetsreformen.
- Vurderingsform: Læringsmiljøundersøkelsen viser at 18 % av studentene ved NTNU synes at deres kompetanse i liten grad måles på en god og hensiktsmessig måte. LMU råder rektor til å utvikle tiltak som bidrar til utvikling av og tilrettelegging for nye og tilpassede vurderingsformer, som gir økt samsvar mellom læringsmål, læringsaktiviteter og vurderingsform.

- **Arbeidsbelastning**

1/3 av studentene ved NTNU vurderer den totale arbeidsmengden på studieprogrammet som for stor, med stor variasjon mellom fakultetene (17 % - 55 %). LMU råder Rektor til en større fokusering på helheten i studieprogram for å oppnå lik arbeidsmengde og obligatoriske arbeidskrav for gitt antall studiepoeng, og redusere varierende arbeidsbelastning for forskjellige semestre.

- **Kontakt**

Læringsmiljøundersøkelsen viser at kontakt med forskjellige aktører som forelesere, studieveiledere, studenttillitsvalgte, infoskranke og karriererådgivingen på institusjonen ikke oppleves som tilstrekkelig. Underbruk av de ulike tjenestene kan delvis skyldes at det er vanskelig for studenter som møter utfordringer, å vite hvilken av alle aktørene de skal kontakte i den aktuelle

¹ <http://www.tu.no/jobb/2011/04/03/kvalitetsreformen-ble-ingen-suksess>

saken. LMU ønsker at det opprettes et brukervennlig elektronisk kontaktsystem som informerer tydeligere om hvem som kan kontaktes i forbindelse med ulike utfordringer.

- **Rusbruk ved NTNU og NTNU-relaterte situasjoner**

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) 2010 viste et behov for endring i ruskultur blant studenter. I forbindelse med mottak av nye studenter og opptak til linjeforeninger har det både fra studenter og institusjonen vært ønske om å avklare forventninger til rusbruk ved NTNU og i NTNU-relaterte situasjoner. LMU rådet Rektor i 2011 om å tydeliggjøre forventninger til studentene gjennom Dekanetet. LMU vedtok i mai 2012 et forslag til retningslinjer i forbindelse med mottak av nye studenter og opptak til linjeforeninger, som ble tatt videre til Rektoratet av prorektor for utdanning og læringskvalitet.

Felles retningslinjer for faddere ble fremmet på linjeforeningsledermøte den 1. oktober av læringsmiljøansvarlig i Studenttinget (STi) Camilla Rikardsen Solheim og studiedirektør Inge Fottland, og et dokument med retningslinjer for faddere, velkommen-til-fadderbarn og en idébank ble opprettet.

SiT holder sammen med Velferdstinget et årlig seminar for faddere, linjeforeninger og studentfrivilligheten som omhandler informasjon om alkoholkulturen i Trondheim og å utveksle verktøy for å møte utfordringer rundt spesielt semesterstart. SiT har også et samarbeid med AKAN (Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk), og søker i høst helsedepartementet om å få en koordinator i 100 % stilling med arbeidsområde studenter og rus.

- **LMUs mandat og sammensetning**

LMU ønsket en gjennomgang av utvalgets mandat og sammensetning for å tydeliggjøre sin rolle som rådgivende organ for ledelsen ved NTNU, og best mulig ivareta studentenes læringsmiljø i henhold til bestemmelsene i UH-loven.

I tillegg til hovedsakene, har LMU i 2012 diskutert følgende saker:

- Arbeidet med NTNUs kvalitetssikringssystem. Kvalitet i utdanning er knyttet til læringsmiljø og LMU ber om å bli delaktig i arbeidet med å utvikle studieprogramkvalitet innen kvalitetssikringssystemet.
- Studenttilhørighet. Studenter kan være tilknyttet flere institutt og fakultet, noe som reduserer følelse av faglig og sosial tilhørighet. Tilhørighet må vurderes i arbeid med programstruktur, og

LMU ber om å bli delaktig i utvikling av studieprogramkvalitet.

- Det elektroniske avvikssystemet på NTNU. Avvikssystemet har vært i bruk siden 16.januar 2012 og LMU vedtok i januar 2012 å motta tertial rapport fra avvikssystemet fra HMS.
- Plan for vedlikehold og rehabilitering av NTNU bygg. LMU ønsker spesielt å følge oppgradering av studentarbeidsplasser.
- Status ved læringsstøttesystem ved NTNU. LMU mener det er viktig at det fokuseres på få et standardisert bruk av ett læringsstøttesystem på tvers av emner og institutt.
- Retningslinjer for tildeling og utnyttelse av fristasjonsarealer til studentorganisasjoner. Eiendomssjef tar stilling til om retningslinjer er fullstendige. Ved eventuell revidering kan LMU komme med innspill.
- Handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse. Handlingsplan blir sendt ut til høring november 2012, og LMU er en høringsinstans.
- Forsikringsansvar for studenter. LMU råder Rektor til å legge til rette for og tydeligere informere studenter om forsikringsdekning for studenter ved universitets- og høgskolesektoren, og at informasjonen inngår i HMS-opplæring av studenter.

LMU har i 2012 blitt orientert om:

- Årsrapport Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse.
- Status i arbeid med digitalt pensum, og hvordan det er knyttet til kopinor-avtalen.
- Prosjektet Studier med Støtte, et tilbud til studenter med psykiske lidelser som trenger støtte, veiledning og tilrettelegging i studiehverdagen.
- Ny modell for internhusleie NTNU.
- Planlagte oppfølgingstiltak for kvalitetsmeldingen 2011.

5: Prosesser

- **Oppfølging av læringsmiljøundersøkelsen.** Råd er gitt fra LMU til Rektor på bakgrunn av funnene i læringsmiljøundersøkelsen 2012. LMU ønsker at flere spørsmål som angår læringsmiljø skal inngås i og rapporteres gjennom kvalitetsmeldingen.

- **Rusbruk ved NTNU og NTNU-relaterte situasjoner.** Styret vedtok ny modell for internhusleie for NTNU 28/3-2012 (sak 15/12) og videre forslag til detaljerte retningslinjer og regler for bruk av NTNUs arealer, fellesrom og campusområder ble utarbeidet av drift og eiendom. NTNUs ledelse vedtok retningslinjer for bruk av alkohol som er beskrevet under «Generelle regler for bruk av NTNUs arealer og campusområder». Retningslinjene ble sendt ut fra Studieavdelingen v/ Studiedirektør i juli til fakulteter, Vitenskapsmuseet, linjeforeninger, Fadderutvalget, Studenttinget og studentrådene.

LMU vedtok i september å sette ned en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til hvem som skal delta i en innovasjonsgruppe for fadderperioden og hvordan den skal gjennomføres. Innovasjonsgruppen er ment for å utvikle forslag for en annerledes fadderperiode enn dagens.

- **LMUs mandat og sammensetning.**

En arbeidsgruppe vil bli nedsatt for å fremme forslag for eventuell endring av mandat og sammensetning. Saken vil bli videre behandlet i LMU i 2013, som vil fremme eventuelle forslag om endringer for Rektor.

6: Planer for 2013

LMU vil arbeide med følgende saker i 2013:

- Tydeliggjøre LMUs rolle og ansvar ved gjennomgang av mandat, oppgaver og rapportering av arbeid med læringsmiljøspørsmål ved institusjonen.
- At LMU får tettere dialog med enhetene om læringsmiljøarbeid. Dette ved å invitere seg selv inn til møter med de ulike fakultetene for å kunne drøfte læringsmiljø og utfordringer knyttet til dette direkte med representanter for studenter og ansatte ved de enkelte fakultet.
- At LMU skal være en del av prosesser som pågår som påvirker læringsmiljøet og involveres i kvalitetssikring av utdanning. LMU vil gi innspill til spørsmål som angår læringsmiljø for kvalitetsrapportering.
- Legge til rette for at alle grupper ved institusjonen kan få tatt opp saker i LMU.
- Arbeide for å tydeliggjøre muligheter for studentene til å gi tilbakemelding på læringsmiljø.
- Følge opp arbeidet med dannelse av innovasjonsgruppe for fadderperioden som inkluderer undersøkelse av erfaringer fra årets fadderperiode samt dannelse av felles retningslinjer for faddere og en idébank initiert ved linjeforeningsledermøtet i oktober 2012.
- Følge opp pågående prosesser som oppgradering av studentarbeidsplasser og bruk av romreserveringssystem.
- At det arbeides for å få en oversikt over veiledningstilbud og kurstilbud som eksisterer for studenter ved institusjonen.

7: LMUs råd til Rektor:

- 1) At NTNUs læringsmiljøundersøkelse 2012 følges opp ved fakulteter og administrative enheter med spesielt fokus på prioriterte tema.
- 2) At spørsmål knyttet til læringsmiljø inkluderes i og rapporteres gjennom kvalitetsmelding.
- 3) LMU anbefaler at NTNUs ledelse fortsetter å holde fokus på retningslinjer for alkoholbruk på NTNUs campusområder og ved studentsosiale arrangement.

Vedlegg.

Rådet for studenter med funksjonsnedsettelse (RFSF) rapporterer til LMU. Vedlagt foreligger statusrapport vedrørende studenter med funksjonsnedsettelse.

Læringsmiljøutvalget (LMU)
Fakultetskontakter for studenter med funksjonsnedsettelse
SiT Råd og Psykososial helsetjeneste
Studier med støtte

Statusrapport vedrørende studenter med funksjonsnedsettelse, 2012

Statistikk

Tilretteleggingstjenesten ved NTNU (tidligere Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse) har primært ansvar for råd – og veiledning omkring tilrettelegging ovenfor studenter med funksjonsnedsettelse, ansatte, fakulteter, institutter og annen administrasjon ved NTNU. I 2012 gjennomførte Tilretteleggingstjenesten til sammen 461 veiledninger. Medregnet mentorsamtaler er tallet 578. Dette viser antall veiledninger og ikke antall studenter med funksjonsnedsettelse totalt på NTNU.

Man ser en tendens til at de største gruppene som kommer til veiledning er studenter med nevropsykiatriske/ kognitive vansker, lese- og skrivevansker, psykisk sykdom og kronisk/langvarig sykdom. Se vedlegg for mer detaljer rundt statistikken.

Satsningsområder og utfordringer

En utfordring for NTNU har vært å legge studiesituasjonen til rette for denne gruppen, slik at de kan studere på mest mulig lik linje med andre. Mye godt arbeid gjøres når det kommer til den fysiske tilretteleggingen på NTNU. En utfordring, og et satsningsområde fremover blir å rette fokus mot pedagogisk tilrettelegging. Dette vil komme alle studenter til gode, men for den voksende gruppen av studenter med usynlige funksjonsnedsettelse vil det i mange tilfeller være avgjørende for videre studier. Som et ledd i å skape et felles fokus på pedagogisk tilrettelegging, blir det viktig å drive holdningsskapende arbeid gjennom formidling og kunnskap om denne studentgruppen.

Gjennom universell utforming og individuell tilrettelegging ønsker NTNU å sørge for et inkluderende læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelse. For å kunne løse denne oppgaven er det hensiktsmessig at hele organisasjonen er kjent med dette, og har ansvar for å løse de utfordringer som finnes innenfor feltet. Som et ledd i dette har det i 2012 vært fokus på å utarbeide en ny handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse, hvor fakultetene tillegges et betydelig større ansvar enn tidligere.

Tilrettelegging og inkludering

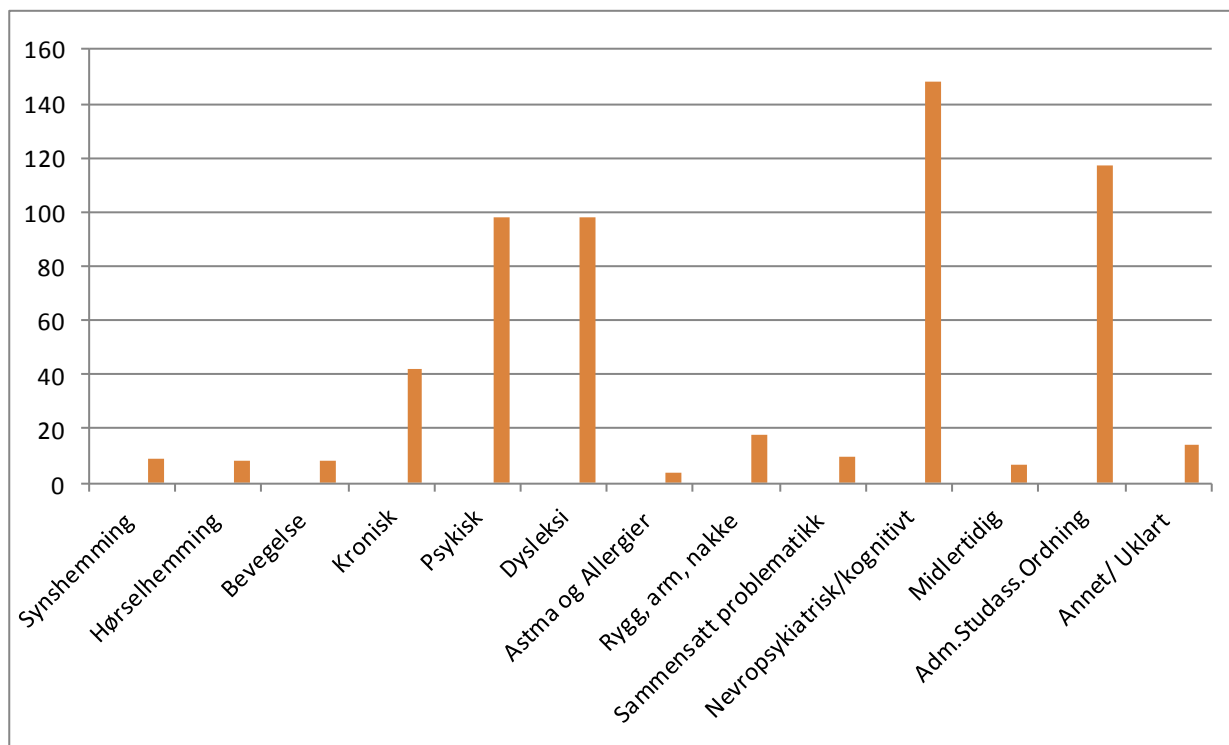
Læringsmiljøundersøkelsen for 2012 viser at NTNU kommer positivt ut når det gjelder studentene sin tilfredshet med tilretteleggingen ved lærestedet. Dette sammenlignet med andre læresteder som deltok i undersøkelsen. Kurs, veiledning, ressursgruppe og mentorordning er noen av Tilretteleggingstjenestens sine tilbud til studenter med funksjonsnedsettelse. Når det gjelder mentorordningen har nærmere 60 studenter vært ansatt i mentorstillinger i 2012, og vært til stor hjelp for sine medstudenter med nedsatt funksjonsevne. Studentene har vært en viktig ressurs for å lykkes med tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse, og de har på ulike måter bidratt til å inkludere medstudenter i det sosiale miljøet. Tilgjengelighetsprisen for studieåret 2011 - 2012 ble derfor tildelt studentene v/ Studenttinget.

Vedlegg

Antall veiledninger for Tilretteleggingstjenesten i 2012

I 2012 har Tilretteleggingstjenesten registrert 461 veiledninger med studenter med funksjonsnedsettelse. I denne studentgruppen har gjerne hver enkelt student et spesielt stort behov for flere veiledninger gjennom semesteret. Dette fordi det kan oppstå nye problemstillinger eller det skjer en endring i helsesituasjonen. Diagram 1 viser antall veiledninger fordelt på type funksjonsnedsettelse. Tidsaspektet for veiledningene kan variere fra 10 minutter til en time.

Diagram 1: Henvendelser og type funksjonsnedsettelse i 2012

Synshemming: Blinde og svaksynte

Hørselshemming: Døve og hørselshemmede

Bevegelse: Studenter som har vansker med forflytning, studenter i rullestol

Kronisk: F.eks. mage – og tarmlidelser, MS og andre kroniske tilstander

Psykisk: Angst, depresjon, personlighetsforstyrrelser osv.

Dysleksi: Studenter med dokumentert dysleksi, men også studenter som ønsker utredning for lese – og skrivevansker

Astma og allergier: F.eks. pollenallergi

Rygg, nakke, arm: F.eks. senebetennelse

Sammensatt problematikk: Dobbelt diagnoser, f.eks. studenter som både har fysiske og psykiske utfordringer

Kognitivt/nevropsykiatrisk: ADHD, Asperger syndrom, Torettes, narkolepsi, CP

Midlertidig: F.eks. brukket fot/arm, graviditet

Adm. Studass. Ordning: Samtaler i forbindelse med ansettelsesprosess, møter med student, stud.ass og ansatt

Annet/uklart: F.eks. udiagnostiserte studenter

I 2011 registrerte Tilretteleggingstjenesten 561 veiledninger med studenter, og i 2010 ble det registrert 410 veiledninger. Sammenlignet med disse to årene, så ligger tallet for 2012 i mellom. Det har vært en nedgang siden 2011. Dette kan skyldes flere ting. Det har vært et helsesøstertilbud på Dragvoll, som har tatt i mot henvendelser av både fysisk og psykisk art. I

tillegg har ForVei hatt en del samtaler omkring tilrettelegging i forbindelse med sine veiledninger. Dermed er det sannsynlig at både helsesøster og ForVei kan ha bidratt til å avlaste Tilretteleggingstjenesten, slik at vi får et mindre tall for 2012. Tallet fra 2011 kan for øvrig være noe misvisende grunnet endring i registreringsmåten våren 2011. Dette medførte at noe studentkontakt pr. e-post og telefon også ble registrert som veiledning, mens det tidligere år, og etter vår 2011 kun er personlige oppmøter som blir registrert som veiledning. Dette kan ha gitt et noe høyere veiledningstall totalt i 2011 enn hva som var tilfellet. Til tross for dette ser man den samme tendens som tidligere, at de største gruppene som Tilretteleggingstjenesten har veiledninger med er studenter med kognitive vansker, lese- og skrivevansker, psykisk sykdom og kronisk/langvarig sykdom.

Når man sammenligner tallene fra 2011 med 2012, så er det blant annet en økning av antall studenter med psykiske utfordringer på Dragvoll, fra 59 til 76, og en økning av antall studenter med kognitive utfordringer på Gløshaugen fra 22 til 41. Kategoriene bevegelse, kronisk og sammensatt har gått ned.